

Ask Svejstrup
SAND – De hjemløses landsorganisation
sand@sandudvalg.dk

**FINANS
DANMARK**

Adgang til kontanter

Kære Ask Svejstrup

Tak for henvendelsen *Hjemløse afskæres fra at hæve penge* af 10. maj 2021.

Vi har forståelse for jeres synspunkter og fokus på, at enkelte hjemløse kan have svært ved at håndtere de muligheder, som bankerne stiller til rådighed. Når det er sagt, så går digitaliseringen af vores samfund rigtig stærkt i de her år, og det betyder også stadigt færre, som bruger kontanter til at betale med. Coronakrisen har accelereret denne tendens. Denne udvikling betyder, at bankerne lukker flere af deres kontantkasser pga. manglende efterspørgsel.

Alle pengeinstitutter tilbyder personlig hjælp til at komme i gang med digitale løsninger. Det gælder f.eks. i forhold til pengeautomater, betalingskort, MobilePay eller hvis NemID driller. Derfor opfordrer vi altid til at man kontakter sit pengeinstitut for at høre hvilken løsning, der passer til den enkeltes situation.

Lovgivningen på området er i dag sådan, at pengeinstitutter hverken er lovgivningsmæssigt forpligtede til at have filialer eller til at have kontantkasser i deres eventuelle filialer. Henvisningerne til den konkrete lovgivning har jeg for en god ordens skyld beskrevet i bilag 1 til dette brev.

På det seneste har debatten om hjemløse og deres adgang til kontanter fyldt i debatten. Og det er helt forståeligt. For her er en gruppe af borgere med helt særlige behov. Vores vurdering er – på baggrund af oplysninger fra Finans Danmarks medlemmer – at hjemløse, som ikke kan administrere et betalingskort, udgør ca. fem procent af alle hjemløse. For dem er det stadig muligt at hæve kontanter i bankernes kontantkasser, som fortsat er åbne i København, Aarhus, Odense og Aalborg, hvor andelen af hjemløse er størst.

Bankerne har allerede taget flere initiativer, der kan hjælpe de hjemløse. I 2017 indgik bankernes brancheorganisation en aftale med Kommuners Landsforening, der sikrer, at hjemløse kan få et betalingskort. Tidligere var det et problem, at hjemløse ikke har en fast adresse, som bankerne kunne registrere i systemet og bruge til legitimation i forhold til hvidvaskreglerne. En fast adresse var også nød-

27. maj 2021

FIDA-151247800-703038

vendig, når der skulle sendes kort og pinkode. Men de problemer er løst med aftalen fra 2017. Så i dag kan hjemløse få et betalingskort. Og også de hjemløse har taget MobilePay til sig. I 2017 indgik Hus Forbi, MobilePay og Danske Bank en aftale, der betyder, at sælgere af Hus Forbi kunne få betaling fra kunderne på MobilePay.

Skal der andre løsninger til, er det oplagt at finde dem i kommunalt regi, f.eks. gennem etablering af en hjemmel til kommunerne til at udbetale på Borgerservice. Det ville i givet fald ligge i direkte forlængelse af de udbetalingsfunktioner, der allerede eksisterer i kommunerne for borgere, der er visiteret til sociale tilbud. Det ville håndtere borgere, uanset hvilket pengeinstitut, borgeren er kunde i. Og endelig ville det rumme potentialet for en målrettet socialfaglig kommunal indsats i forhold til en gruppe, hvor adgang til kontanter kun er en blandt flere udfordringer.

27. maj 2021

FIDA-151247800-703038

Som du nok ved, er der blevet nedsat en arbejdsgruppe om adgang til kontanter under ledelse af Social- og ældreministeriet, som i løbet af den næste måned skal klarlægge problemets omfang og herunder, hvor i landet problemet er størst. Derudover skal arbejdsgruppen komme med forslag til, hvordan man sikrer udsatte gruppers adgang til kontanter. Finans Danmark deltager i dette arbejde. Hvis I også deltager, får vi sammen lejlighed til at drøfte problemstillingen her. Hvis I ikke deltager direkte i denne arbejdsgruppe, stiller vi meget gerne op til et bilateralt møde.

Med venlig hilsen

Michael Busk Jepsen

Digitaliseringsdirektør
Direkte nr: 3016 1068
mbj@fida.dk

Bilag 1. Lovgivning om adgang til kon- tanter

Det følger af § 12, stk. 1, i lov om betalingskonti, at et pengeinstitut skal tilbyde en forbruger en basal betalingskonto vederlagsfrit eller mod betaling af et rimeligt gebyr.

Det fremgår af § 9, stk. 1, i lov om betalingskonti, at en basal betalingskonto skal omfatte en række tjenesteydelser, som en forbruger skal kunne gøre brug af i ubegrænset omfang. Konkret følger det af § 9, stk. 1, nr. 1, at en basal betalingskonto skal omfatte muligheden for at indsætte midler på betalingskontoen. Det følger videre af § 9, stk. 1, nr. 2, at en basal betalingskonto skal omfatte muligheden for at hæve kontanter fra betalingskontoen i et land inden for Den Europæiske Union eller et land, som Unionen har indgået aftale med på det finansielle område, ved henvendelse i pengeinstitutts forretningslokale eller i pengeautomater både inden for og uden for pengeinstitutts åbningstider. En basal betalingskonto skal endvidere give mulighed for direkte debiteringer, betalingstransaktioner med et betalingskort, og kredittransaktioner jf. § 9, stk. 1, nr. 3.

27. maj 2021

FIDA-151247800-703038

Det fremgår dog af § 9, stk. 2, i lov om betalingskonti, at et pengeinstitut kun er forpligtet til at tilbyde de i stk. 1 nævnte tjenesteydelser, i det omfang tjenesteydelserne i forvejen udbydes til forbrugere, som har andre betalingskonti end en basal betalingskonto. Af bemærkningerne fremhæves som eksempel, at hvis et pengeinstitut ikke tilbyder sine kunder adgang til kontanthævning i sit forretningslokale, skal denne adgang heller ikke tilbydes en forbruger med en basal betalingskonto.

Det fremgår endvidere af § 15, stk. 1, i bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder, at et pengeinstitut ikke uden en individuel og saglig begrundelse kan nægte at oprette en basal indlånskonto til en privatkunde. Pengeinstitutter skal tilbyde en basal indlånskonto vederlagsfrit eller mod et gebyr, der højst må udgøre 180 kr. om året, uanset antallet af transaktioner på kontoen, jf. § 15, stk. 5. En basal indlånskonto skal give mulighed for at indsætte og hæve kontanter, gennemføre betalingstransaktioner med et debetkort med saldokontrol, og give mulighed for indgående kredittransaktioner, jf. § 15, stk. 2. Bekendtgørelsen stiller imidlertid ikke krav om, at indsættelse og hævnings af kontanter skal gennemføres ved personlig henvendelse i pengeinstituttet. Men hvis indsættelse og hæv-

ning af kontanter gennemføres ved personlig henvendelse i pengeinstituttets forretningslokale, kan instituttet begrænse antallet af ekspeditioner til én om ugen, jf. § 15, stk. 3.

27. maj 2021

FIDA-151247800-703038

